

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 87/09-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 16. júna 2009 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudcov Jána Auxta a Ľubomíra Dobríka prerokoval sťažnosť spoločnosti A., spol. s r. o., so sídlom Š., zastúpenej advokátom Mgr. P. N., L., vo veci namietaného porušenia jej základných práv a slobôd podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 20/2008 z 24. septembra 2008 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo spoločnosti A., spol. s r. o., na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 20/2008 z 24. septembra 2008 p o r u š e n é b o l o .

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 20/2008 z 24. septembra 2008 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d ě a ľ š i e k o n a n i e .

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je p o v i n n ý uhradiť spoločnosti A., spol. s r. o., trovy konania v sume 265,92 € (slovom dvestošesťdesiatpäť eur a deväťdesiatdva centov) na účet jej právneho zástupcu Mgr. P. N., L., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Uznesením Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) č. k. III. ÚS 87/09-15 z 1. apríla 2009 bola prijatá na ďalšie konanie sťažnosť spoločnosti A., spol. s r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Obdo 20/2008 z 24. septembra 2008.

Najvyšší súd sa k prijatej sťažnosti vyjadril podaním doručeným ústavnému súdu 25. mája 2009, v ktorom okrem iného uviedol:

«Nesúhlasím s tvrdením sťažovateľa, že Najvyšší súd Slovenskej republiky pri opätovnom prejednaní veci a sťažnosťou napadnutým uznesením nerešpektoval právny názor ústavného súdu. Ústavný súd v odôvodnení nálezu z 20. februára 2008 č. k. I. ÚS 197/07-25 nepovažoval názor dovolacieho súdu, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, za nesprávny. Na str. 12 vo štvrtom odseku uvádza, že najvyšší súd rozhodol o odmietnutí dovolania sťažovateľky v súlade s označeným ustanovením Občianskeho súdneho poriadku. Za chybu rozhodnutia považoval, že rozhodnutie nemá dostatočné a objektívne odôvodnenie, ktoré má byť podstatnou náležitosťou každého súdneho rozhodnutia. V tejto súvislosti poukázal na obsah argumentácie predsedu najvyššieho súdu uvedenej v jeho vyjadrení k sťažnosti.

Uvedenú chybu dovolací súd v novom rozhodnutí napravil, keď podrobne uviedol, prečo sa má pri posudzovaní prípustnosti dovolania z pohľadu § 238 ods. 5 O. s. p. za

predmet konania aj po spojení viacerých vecí na spoločné odvolacie konanie, považovať samostatne predmet každej zo spojených vecí a nie ich súčet a svoj názor aj odôvodnil.

Treba prisvedčiť sťažovateľovi, že z rozhodnutia nie je zrejmé, či po podaní jedného dovolania v spojených veciach najvyšší súd vylúčil niektorú spojenú vec na samostatné konanie. Ide však len o administratívno-technický nedostatok, ktorý na správnosť rozhodnutia nemá žiaden vplyv. Z rozhodnutia je zrejmé, že dovolací súd vo veci sp. zn. 3 Obdo 20/2008 rozhodoval o dovolaní len vo vzťahu k jednej z vecí, ktoré spojil na spoločné prejednanie odvolací súd (vo veci, ktorá bola na Okresnom súde v Nových Zámkoch vedená pod sp. zn. 15 Cb 84/02-23, predmetom ktorej bolo zaplatenie 2 246,40 Sk).

Je pravdou, že iný senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v rovnakých veciach rovnakých účastníkov a v rovnakej situácii meritórne rozhodol o dovolaniach (sp. zn. 7 Obdo 37/84, 7 Obdo 38/84, 7 Obdo 39/04). Pri rozhodovaní o týchto veciach však tento senát nemal pochybnosť o prípustnosti dovolania a bez ďalších úvah považoval dovolanie za prípustné. Z uvedeného dôvodu sa zrejme otázkami prípustnosti dovolania v súvislosti so spojením vecí v odôvodnení rozhodnutia vôbec nezaoberal a názor na ňu nevyslovil. V sťažnosťou napadnutej veci senát uvedenými rozhodnutiami nemohol byť viazaný a hoci to v rozhodnutí výslovne neuviedol, jednoznačne vyslovil svoj názor a dôvody, prečo na rozdiel od postupu iného senátu v spomenutých veciach, nepovažoval dovolanie za prípustné.

K vecnej správnosti rozhodnutí sme sa podrobne vyjadrili už vo vyjadrení z januára 2008 k predchádzajúcej sťažnosti (sp. značka I. ÚS 197/07). Nepovažujem za potrebné ho celé znovu uvádzať. Dovolím si len zopakovať, že spojenie vecí podľa § 112 ods. 1 O. s. p., je skutočne len technickým opatrením súdu, sledujúcim jedine hospodárnosť konania. Spojenie vecí nemá vplyv na procesné práva účastníkov a nemení sa nim ich postavenie. Nemení sa nim ani predmet konania v jednotlivých spojených veciach, ani ich charakter. Spojenie je viac-menej náhodnou skutočnosťou, závislou na subjektívnom posúdení sudcu o vhodnosti spojenia, ale aj na iných skutočnostiach, ktorých náhodnosť je ešte výraznejšia. Pri predkladaní väčšieho počtu vecí, pri ktorých spojenie prichádza do úvahy, najmä vecí rovnakých účastníkov a rovnakého typu, ako tomu bolo v predmetnej veci, často záleží len na čase ich predloženia, počte vecí naraz predkladaných, ich pridelenia do jednotlivých senátov a od toho, koľko a ktoré veci sa spoja na spoločné prejednanie. Na konkrétnom prípade sme ilustrovali, že záležalo naozaj len na náhode, koľko vecí sa spojí na spoločné

prejednanie a ktoré veci sa do ktorého „balíka“ dostanú. Spájaním vecí na spoločné prejednanie podľa sumy, ktorá je ich predmetom, by tak bolo možné bez možnosti účastníkov to ovplyvniť, regulovať, aby súhrnná hodnota predmetu odvolacieho konania dosiahla alebo naopak nedosiahla hranicu, ktorá už zakladá prípustnosť dovolania. Prípustnosť dovolania však musí byť založená na jednoznačných a vopred presne určených pravidlách. Nesmie byť závislá na tak nejistej a náhodnej skutočnosti, akou výber vecí pre spojenie, resp. skutočnostiach, ktoré môžu k spojeniu vecí viesť (napr. či sa v určitom časovom období na súde vyskytne jedna alebo viacej rovnakých vecí). Aj po spojení vecí odvolacím súdom sú to stále tie isté veci a predmetom preskúmania a rozhodnutia odvolacieho súdu sú tie isté napadnuté rozhodnutia súdu prvého stupňa. Z uvedeného pohľadu je rozhodnutie odvolacieho súdu v spojených veciach len súhrnom odvolacích rozhodnutí o každom z napadnutých rozhodnutí. Trvám na tom, že prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu, proti ktorému inak dovolanie nieje prípustné, nemôže byť založená len tým, že vec bude spojená s inou (inými) vecami.

Sťažovateľka preceňuje význam formálneho aktu spojenia vecí, ktoré je, ako už bolo uvedené, často výsledkom náhodných skutočností. Rovnako by sa potom musel hodnotiť aj opačný formálny úkon, teda vylúčenie vecí na samostatné prejednanie podľa § 112 ods. 2 O. s. p. Vylúčením hoc aj len jednej veci, ktoré boli zvoľe žalobcu spojené do jednej žaloby, by mohli všetky vylúčené veci stratiť spôsobilosť byť predmetom dovolania, a to pri vylúčení v ktorejkoľvek fáze konania. Rovnaké dôsledky by muselo mať spojenie a neskoršie opätovné vylúčenie (rozpojenie) vecí. Žiada sa pripomenúť, že jednotlivé samostatné nároky boli žalované samostatnými žalobami z vôle žalobcu. Súd prvého stupňa nepovažoval za potrebné ich spojiť a prejednal ich samostatne. Ak by ich nespojil ani odvolací súd, ani v jednej z nich by dovolanie prípustné nebolo.

Dovolací súd dospel k správnejmu záveru, že proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie nie je prípustné. Navrhujem preto sťažnosť zamietnuť.»

Podľa § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd prerokoval túto vec na neverejnom zasadnutí, keďže tak sťažovateľka prostredníctvom

svojho právneho zástupcu v podaní z 18. mája 2009, ako aj najvyšší súd vo vyjadrení doručenom 25. mája 2009 vyslovili súhlas s tým, aby sa upustilo od ústneho pojednávania. Ústavný súd preto pri svojom rozhodovaní vychádzal z obsahu sťažnosti, z písomných vyjadrení a z listinných dôkazov.

Z podanej sťažnosti a záhlavia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd napadnutým uznesením v právnej veci sťažovateľky ako žalobkyne proti V., a. s., ako žalovanej o zaplatenie sumy 2 246,40 Sk s prísl. na dovolanie sťažovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 24. júna 2004 č. k. 15 Cob 119/2004-47 rozhodol, že dovolanie sťažovateľky odmieta.

Podľa sťažovateľky na odmietnutie dovolania nebol dôvod, pretože *„dovolanie smerovalo proti rozsudku odvolacieho súdu o peňažnom plnení vo výške 112.715,20 Sk, ktoré prevyšovalo desaťnásobok minimálnej mzdy..., vyvolal stav denegatio iustitiae, ktorý je z ústavnoprávneho hľadiska neospravedliteľný“*.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00).

Citovaný čl. 46 ods. 1 ústavy je vyjadrením základného práva domáhať sa súdnej ochrany. Tento článok ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu. Zároveň v zmysle čl. 51 ods. 1 ústavy sa možno domáhať práv podľa čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú, pričom však v súlade s čl. 152 ods. 4 ústavy musí byť výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov v súlade s ústavou, a súčasne v zmysle čl. 154c

ods. 1 ústavy majú príslušné medzinárodné zmluvy vrátane Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd prednosť pred zákonom, ak zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd (I. ÚS 22/03).

Ústavný súd vychádzajúc z týchto úvah sa zaoberal posúdením obsahu napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu z uvedených hľadísk.

Sťažovateľka tvrdí, že k porušeniu jej označených práv najvyšším súdom došlo z dôvodu, že najvyšší súd odmietol ňou podané dovolanie s odôvodnením, že takýto postup je nevyhnutný podľa § 238 ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), pretože aj v prípade, ak dôjde k spojeniu viacerých vecí odvolacím súdom na jedno konanie, nemožno pre účely posudzovania prípustnosti dovolania vychádzať zo súčtu predmetov všetkých spojených konaní. Podľa názoru sťažovateľky takáto aplikácia § 238 ods. 5 OSP zo strany najvyššieho súdu je svojvoľná a je navyše v rozpore so skoršou rozhodovacou praxou najvyššieho súdu.

Podľa § 112 ods. 1 OSP v záujme hospodárnosti konania môže súd spojiť na spoločné konanie veci, ktoré sa u neho začali a skutkove spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Podľa § 238 ods. 5 OSP dovolanie nie je neprípustné ani vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom trojnásobok minimálnej mzdy a v obchodných veciach desaťnásobok minimálnej mzdy, na príslušenstvo pohľadávky sa neprihliada. Na určenie minimálnej mzdy je rozhodujúci deň podania návrhu na prvostupňovom súde.

Najvyšší súd vyslovil v rozhodnutí taký právny názor, podľa ktorého pri aplikácii § 238 ods. 5 OSP *„aj po spojení vecí treba vychádzať samostatne z predmetu každej spojenej veci“*, pričom argumentoval tým, že spojenie vecí podľa § 112 ods. 1 OSP *„je iba technickým opatrením súdu, sledujúcim hospodárnosť konania“*, ďalej tým, že spojenie vecí *„nemá vplyv na procesné práva účastníkov konania a nemení ich postavenie“* a spojením

veci „*nemení sa tiež ani predmet konania v jednotlivých spojených veciach, ani ich charakter*“.

S takýmto výkladom dotknutých ustanovení Občianskeho súdneho poriadku sa ústavný súd nestotožňuje.

Rozhodnutie súdu o fakultatívnom spojení vecí na spoločné konanie podľa § 112 ods. 1 OSP nemožno považovať iba za technické opatrenie, ale za rozhodnutie súdu o vedení konania s významnými procesnými následkami. Spojením vecí sa síce skutočne nemení charakter vecí spojených na spoločné konanie, avšak takéto rozhodnutie má vplyv na spôsob realizácie procesných práv účastníkov konania, ktorí od rozhodnutia o spojení vecí na spoločné konania vykonávajú, ak z obsahu ich úkonu nevyplýva iné, svoje procesné úkony s následkami pre celý predmet spojeného konania obdobne, ako by ich vykonávali v prípade, ak by sami objektívne kumulovali viaceré nároky do jediného návrhu na začatie konania. Obdobne, ako je súd povinný rešpektovať následky objektívnej kumulácie nárokov v návrhu na začatie konania z vôle účastníka za predpokladu, že sa takýto postup účastníka nejaví nevhodným s ohľadom na kritériá uvedené v § 112 OSP, treba za rovnakého predpokladu rešpektovať rozhodnutie súdu o spojení vecí a jeho procesné následky, a to aj v nasledujúcich štádiách občianskeho súdneho konania do času, kým nie je prípadne niektorá z vecí zo spoločného prejednávania vylúčená. Pokiaľ zákonodarca stanovil predpoklady na spojenie vecí uvedené v § 112 OSP a súd, hoci aj nižšieho stupňa, po ich posúdení dospel k záveru, že veci sú na spojenie vhodné, nemožno jeho postupu nepriznať právne následky v konaní. Následkom spojenia viacerých vecí rozhodnutím súdu je následné vedenie iba jediného spoločného konania, ktorého predmetom sú všetky nároky uplatnené pôvodne samostatnými návrhmi na začatie konania s tým, že takto vymedzený predmet konania je predmetom konania spojeného. Tomu nasvedčuje aj vymedzenie predpokladov na spojenie vecí na spoločné konanie, z ktorých jedným je i právna súvislosť spojených vecí. Ak by bolo aj po spojení vecí treba vychádzať samostatne z predmetu každej spojenej veci, hoci aj len iba pre účely posudzovania prípustnosti dovolania v zmysle § 238 ods. 5 OSP, znamenalo by to popretie právnej úpravy umožňujúcej spojenie vecí z dôvodov stanovených zákonodarcom. Pre aplikáciu § 238 ods. 5 OSP spôsobom, akým

toto ustanovenie aplikoval najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí, niet ústavnej opory. Ak dôvody na spojenie vecí chýbajú a napriek tomu k spojeniu vecí došlo, súd môže veci, ktoré sa na spojenie nehodia, vylúčiť na samostatné konanie. V prípade sťažovateľky o takýto prípad nejde, pretože veci spojené odvolacím súdom sa na spojenie hodia, takýto postup bol daný v zákonom predpokladanom a akceptovanom záujme, veci sa týkali rovnakých účastníkov a spolu skutkovo i právne súviseli.

Za tejto situácie neostáva ani dovolaciemu súdu iné, než vychádzať z rozhodnutia o spojení vecí na spoločné konanie a zo skutočnosti, že predmetom konania v zmysle § 238 ods. 5 OSP je plnenie, ktoré presahuje obmedzenie uvedené v § 238 ods. 5 OSP.

Iba takýto výklad a aplikáciu § 238 ods. 5 OSP možno považovať za ústavne konformný a v situácii, ak prichádzal do úvahy i výklad odlišný, bolo nevyhnutné uprednostniť práve výklad takýto.

Keďže právny záver najvyššieho súdu bol zjavne arbitrárny, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľný a neudržateľný, ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým rozhodnutím bolo porušené základné právo sťažovateľky na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné. Podľa názoru ústavného súdu však predmetné rozhodnutie nespĺňa ani uvedené atribúty.

Ústavný súd navyše už v odôvodnení nálezu č. k. I. ÚS 197/07-25 z 20. februára 2008 zdôraznil, že k znakom právneho štátu a medzi jeho základné hodnoty patrí neoddeliteľne princíp právnej istoty [(čl. 1 ods. 1 ústavy), napr. PL. ÚS 36/95], ktorého neopomeniteľným komponentom je predvídateľnosť práva. Ako už bolo uvedené, najvyšší súd rozhodnutiami vo veci sp. zn. 7 Obdo 37/2004 z 9. decembra 2004, sp. zn.

7 Obdo 38/2004 zo 16. júna 2005 a sp. zn. 7 Obdo 39/2004 zo 16. júna 2005 za toho istého skutkového i právneho stavu medzi tými istými účastníkmi konania rozhodol v merite vecí o dovolaniach a ani v jednom prípade tieto dovolania neodmietol, pretože po spojení vecí peňažné plnenia na odvolacom súde prevyšovali desaťnásobok minimálnej mzdy. Súčasťou princípu právnej istoty je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď (napr. m. m. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99), teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované. Za diskriminačný možno považovať taký postup, ktorý rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom ho nemožno objektívne a rozumne odôvodniť (mutatis mutandis PL. ÚS 21/00 a PL. ÚS 6/04). So zreteľom na označené rozsudky najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že v danom prípade došlo k porušeniu princípu predvídateľnosti súdneho rozhodnutia, a tým i k porušeniu zásady právnej istoty. Najvyšší súd totiž v tomto prípade rozhodol odlišným spôsobom ako prv v prípade skutkovo i právne obdobných veciach bez toho, aby v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol argumenty, pre ktoré bola v danej veci sťažovateľkinmu právu poskytnutá odlišná ochrana, než v jej iných označených konaniach. Argumentácia najvyššieho súdu musí pritom byť spoľahlivým vodidlom pre obdobné situácie aj v budúcnosti. Okrem porušenia zásady právnej istoty najvyšší súd zároveň zanedbal svoju zákonom ustanovenú povinnosť pri zabezpečovaní jednoty rozhodovania.

Odmietnutie dovolania sťažovateľky podľa § 238 ods. 5 OSP treba podľa názoru ústavného súdu považovať za zásah do jej právnej istoty, v dôsledku čoho bolo potrebné aj so zreteľom na ďalšie uvádzané dôvody vysloviť aj porušenie jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy (obdobne to konštatoval i nález ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 450/08 v obdobnej veci sťažovateľky).

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie,

opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

V záujme ochrany ústavou garantovaného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ktoré bolo u sťažovateľky porušené uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 20/2008 z 24. septembra 2008, bolo potrebné toto rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a rozhodnutie najvyššiemu súdu.

Bude úlohou najvyššieho súdu v ďalšom priebehu dovolacieho konania meriotočne prerokovať dovolanie sťažovateľky a rozhodnúť o ňom takým spôsobom, ktorý bude ústavne konformný a bude v súlade s právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto náleze.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom advokátom Mgr. P. N., L.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2007, ktorá bola 632,54 € (19 056 Sk).

Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to každý úkon po 105,42 €, t. j. spolu 210,85 €, čo spolu s režijným paušálom

2 x 6,31 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 223,46 €. Keďže advokát je platcom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 19 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa § 27 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Trovy právneho zastúpenia vrátane započítania DPH a režijného paušálu boli priznané v celkovej sume 265,92 €.

Priznanú úhradu trov konania je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. júna 2009